

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2000 M.
BALANDŽIO 26 D. ĮSAKYMO NR. 220 „DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN
21:2000 „SLAUGYTOJO PADĖJĖJAS. FUNKCIJOS, PAREIGOS, TEISĖS,
KOMPETENCIJA IR ATSAKOMYBĖ“ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2019 m. rugsėjo 2 d. Nr. V-1042
Vilnius

P a k e i č i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. balandžio 26 d. įsakymą Nr. 220 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 21:2000 „Slaugytojo padėjėjas. Funkcijos, pareigos, teisės, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL SLAUGYTOJO PADĖJĖJO KVALIFIKACINIŲ REIKALAVIMŲ APRAŠO
PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 14 straipsnio 5 punktu ir 16 straipsnio 7 dalimi ir Kitos sveikatinimo veiklos rūšių sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. V-1427 „Dėl Kitos sveikatinimo veiklos rūšių sąrašo patvirtinimo“, 8 punktu:

1. T v i r t i n u Slaugytojo padėjėjo kvalifikacinių reikalavimų aprašą (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad Lietuvos Respublikos teisės aktuose nuoroda į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. balandžio 26 d. įsakymą Nr. 220 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 21:2000 „Slaugytojo padėjėjas. Funkcijos, pareigos, teisės, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ reiškia nuorodą į šį įsakymą.
3. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.“

Ministras

Aurelijus Veryga

SLAUGYTOJO PADĖJĖJO KVALIFIKACINIŲ REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Slaugytojo padėjėjo kvalifikacinių reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigose dirbančių slaugytojo padėjėjų kvalifikacijos įgijimo reikalavimus ir šių specialistų profesinę kompetenciją.

2. Aprašo nuostatos privalomos asmenims, einantiems slaugytojo padėjėjo pareigas asmens sveikatos priežiūros įstaigose, jų darbdaviams, taip pat juridiniams asmenims, rengiantiems šiuos specialistus, tobulinantiems jų kvalifikaciją bei kontroliuojantiems jų veiklą.

3. Slaugytojo padėjėjas profesinę veiklą vykdo kartu su slaugytoju ar akušeriu asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti bendrosios praktikos slaugos paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir bendrosios praktikos slaugytojas arba akušeris, arba slaugytojo padėjėjas.

4. Slaugytojo padėjėjas, vykdydamas savo veiklą, vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Aprašu, įstaigos kurioje dirba, įstatais (nuostatais), kitais vidaus dokumentais bei savo pareigybės aprašymu.

5. Apraše naudojama sąvoka: **slaugytojo padėjėjas** – asmuo, įgijęs slaugytojo padėjėjo kvalifikaciją.

6. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS SLAUGYTOJO PADĖJĖJO PROFESINĖ KVALIFIKACIJA

7. Teisę dirbti slaugytojo padėjėju turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs slaugytojo padėjėjo kvalifikaciją.

8. Slaugytojo padėjėjo kvalifikacija įgyjama baigus ne trumpesnę kaip 60 kreditų apimties Slaugytojo padėjėjo profesinio mokymo programą formaliojo švietimo institucijoje.

9. Slaugytojo padėjėjo kvalifikaciją įgijusiais laikomi asmenys, kurie atitinka vieną iš šių sąlygų:

9.1. yra išklause ne trumpesnę kaip 360 val. trukmės Slaugos padėjėjo specializacijos programą;

9.2. yra išklause ne trumpesnę kaip 360 val. trukmės kvalifikacijos programą „Slaugė-padėjėja (slaugas-padėjėjas) gydymo įstaigoje“ ir turi tai patvirtinantį pažymėjimą;

9.3. iki 2019 m. rugpjūčio 31 d. priimti mokytis ir išklause ne trumpesnę kaip 360 val. trukmės Slaugytojo padėjėjo mokymo programą ir turi tai patvirtinantį pažymėjimą;

9.4. aukštojoje mokykloje studijuoja pagal slaugos arba akušerijos studijų programą ir yra baigę pirmą kursą bei turi mokymo įstaigos išduotą tai patvirtinantį dokumentą (akademinę pažymą);

9.5. universitete studijuoja pagal medicinos studijų programą ir baigę antrą kursą bei turi universiteto išduotą tai patvirtinantį dokumentą (akademinę pažymą);

9.6. yra įgiję bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją ar bendrosios praktikos slaugytojo profesinei kvalifikacijai prilyginamą profesinę kvalifikaciją;

9.7. yra įgiję akušerio profesinę kvalifikaciją ir turi tai patvirtinantį dokumentą.

III SKYRIUS

SLAUGYTOJO PADĖJĖJO PROFESINĖ KOMPETENCIJA

10. Slaugytojo padėjėjo profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs slaugytojo padėjėjo kvalifikacijai įgyti skirtą profesinio mokymo programą bei nuolat tobulindamasis, atsižvelgdamas į nuolatinę mokslo ir praktikos pažangą.

11. Slaugytojo padėjėjas turi žinoti:

- 11.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;
- 11.2. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis;
- 11.3. sveikatos priežiūrą reglamentuojančius teisės aktus;
- 11.4. asmens sveikatos priežiūros specialistų komandinio darbo principus;
- 11.5. sveikatos stiprinimo ir ligų profilaktikos principus;
- 11.6. darbuotojų saugos ir sveikatos principus;
- 11.7. higienos normų, aseptikos ir antiseptikos reikalavimus;
- 11.8. žmogaus organizmo sandarą, organų bei organų sistemų funkcijas;
- 11.9. medicinos priemonių (prietaisų) veikimo ir valdymo principus;
- 11.10. medicininės reabilitacijos principus;
- 11.11. medicinos priemonių (prietaisų) paruošimo dezinfekcijai ir sterilizacijai būdus.

12. Slaugytojo padėjėjas turi išmanyti:

12.1. socialinių, kultūrinių, religinių, ekonominių, istorinių ir (ar) politinių veiksnių įtaką žmogaus sveikatai;

- 12.2. profesinės etikos nuostatas ir principus;
- 12.3. patologinių procesų žmogaus organizme principus;
- 12.4. slaugos proceso principus.

13. Slaugytojo padėjėjas turi gebėti:

13.1. įgytas teorines žinias ir praktinius gebėjimus pritaikyti teikdamas slaugos paslaugas pacientams;

13.2. dirbti su elektroninės sveikatos informacine sistema;

13.3. atpažinti pablogėjusią paciento sveikatos būklę ir apie tai informuoti slaugytoją ir (ar) gydytoją;

13.4. identifikuoti įvairaus amžiaus asmenų fiziologinius poreikius;

13.5. identifikuoti psichikos sveikatos sutrikimų turinčių pacientų slaugos poreikius;

13.6. pagal savo kompetenciją naudotis slaugos priemonėmis ir jų dezinfekcijai bei priežiūrai reikalinga įranga;

13.7. savarankiškai atlikti slaugytojo padėjėjo veiksmus:

13.7.1. palydėti pacientą į palatą, supažindinti su laikina gyvenamąja aplinka asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, parodyti lovą, paaiškinti pacientui ir jo šeimos nariams naudojimosi funkcinę lovą, pagalbos iškviatimo sistema taisyklės, supažindinti su pacientų lankymo ir skyriaus vidaus taisyklėmis;

13.7.2. vaikstantiems pacientams parodyti, kur yra tualetas, asmens higienos patalpos, paaiškinti, kaip jomis naudotis;

13.7.3. skubiai reaguoti į paciento kvietimo signalus;

13.7.4. paruošti valymo ir dezinfekavimo tirpalus;

13.7.5. dezinfekuoti medicinos priemones (prietaisus);

13.7.6. ruošti tvarsliavą;

13.7.7. ruošti, pakuoti medicinos priemones (prietaisus) sterilizavimui, juos sandėliuoti;

13.7.8. prižiūrėti lašelinės infuzijos procedūrą – informuoti slaugytoją arba akušerį apie infuzijos eigą (atsižvelgiant į paciento subjektyvią savijautą, lašėjimo greitį ir tirpalo likutį);

13.7.9. padėti vemiančiam pacientui;

13.7.10. atlikti akių, ausų, nosies higieninę priežiūrą;

- 13.7.11. atlikti burnos ertmės (dantų, dantų protezų, liežuvio, gleivinės) higieninę priežiūrą;
- 13.7.12. nuprausti pacientą ar padėti pacientams nusiprausti lovoje, vonioje ar duše ir užtikrinti jų saugumą;
- 13.7.13. kloti paciento lovą, keisti patalynę;
- 13.7.14. padėti pacientui nusirengti ir apsirengti;
- 13.7.15. padėti pacientui keisti kūno padėtį lovoje, kėdėje, vežimėlyje, suteikti patogią padėtį;
- 13.7.16. bendrauti su pacientu laikantis pagrindinių slaugos principų;
- 13.7.17. mokyti pacientą asmens higienos;
- 13.7.18. transportuoti pacientą naudojant papildomas priemones;
- 13.7.19. matuoti ir registruoti arterinį kraujo spaudimą;
- 13.7.20. matuoti ir registruoti kūno temperatūrą;
- 13.7.21. pamaitinti pacientą arba padėti pacientui pavalgyti;
- 13.7.22. išdalyti pacientams maistą ir surinkti indus;
- 13.7.23. keisti sauskelnes, įklotus ir vienkartinės paklodes;
- 13.7.24. uždėti kompresus ir pavilgus;
- 13.7.25. uždėti šildyklę ar šaldyklę;
- 13.7.26. atlikti antropometrinius matavimus: sverti pacientą, matuoti ūgį, matuoti kitas paciento kūno apimtis;
- 13.7.27. skaičiuoti ir registruoti paciento pulsą;
- 13.7.28. surinkti paprastus bandinius tyrimams (išmatų, šlapimo, skreplių, skrandžio ir kt.), pakuoti ir gabenti juos į laboratoriją;
- 13.7.29. padėti pacientui judėti pagal slaugytojo ar gydytojo nurodymus;
- 13.7.30. skatinti šlapinimosi refleksą;
- 13.7.31. atlikti lytinių ir šalinimo organų higieninę priežiūrą;
- 13.7.32. parinkti ir paduoti pacientui pakišamuosius indus (basoną, šlapinimosi indą vyrams „antele“);
- 13.7.33. padėti pacientui tualete ir naudojantis tualetu kėdę;
- 13.7.34. ištuštinti ar pakeisti šlapimo surinktuvus ir pagal kompetenciją registruoti duomenis apie turinio kiekį;
- 13.7.35. padėti pacientui persikelti į vežimėlį ar kėdę;
- 13.7.36. padėti pacientui naudotis judėjimo kompensacinės technikos priemonėmis (vaikštynėmis, lazdomis, ramentais, vežimėliu ir kt.);
- 13.7.37. padėti pacientui naudotis liftu;
- 13.7.38. vesti pacientą pasivaikščioti arba lydėti jį;
- 13.7.39. reguliuoti funkcinę lovą;
- 13.7.40. vykdyti kurjerio funkciją;
- 13.7.41. mirus pacientui, pasirūpinti, kad skyriuje likę paciento daiktai būtų perduoti jo artimiesiems;
- 13.7.42. išvykstant pacientui ar perkeliant jį į kitą skyrių, pasirūpinti, kad jo daiktai būtų perduoti pacientui ar jo artimiesiems;
- 13.7.43. padėti pacientui atlikti galvos plaukų higieninę priežiūrą, šukuoti, pinti, rišti, segti plaukus;
- 13.7.44. atlikti rankų ir kojų nagų priežiūrą;
- 13.7.45. skusti barzdą;
- 13.7.46. skusti plaukuotas kūno dalis, ruošiant pacientą įvairioms medicininėms procedūroms;
- 13.7.47. valyti ir dezinfekuoti aplinkos (patalpų, daiktų, įrenginių) paviršius;
- 13.7.48. surinkti ir rūšiuoti medicinines atliekas;
- 13.7.49. gabenti medicinines atliekas į sveikatos priežiūros įstaigos atliekų rūšiavimo saugyklas;

13.7.50. naudoti įvairias pacientų kūno padėties keitimo ir perkėlimo pagalbines priemones;

13.7.51. pildyti paciento kūno padėties keitimo grafiką ir pagal savo kompetenciją grafiko duomenis įrašyti slaugos dokumentacijoje;

13.8. kartu su slaugytoju arba akušeriu atlikti šiuos slaugos arba akušerijos veiksmus:

13.8.1. stebėti pacientą pagal slaugytojo ar akušerio nurodymus;

13.8.2. padėti pacientui įvairių procedūrų metu;

13.8.3. maitinti pacientą zonu ar per stomą;

13.8.4. įvertinti paciento savirūpos įgūdžius;

13.8.5. įvertinti paciento aplinkos saugumą;

13.8.6. sugirdyti pacientui skirtus vaistinius preparatus, įsitikinti, kad pacientas vaistus suvartojo tinkamai;

13.8.7. kai pacientas dėl savo sveikatos būklės arba prie jo prijungtos medicinos priemonės (prietaiso) yra tiesiogiai priklausomas nuo sveikatos priežiūros specialistų ir jam reikalinga daugiau nei vieno darbuotojo fizinė pagalba:

13.8.7.1. kloti paciento lovą, keisti patalynę;

13.8.7.2. keisti paciento kūno padėtį, suteikti patogią padėtį;

13.8.7.3. keisti paciento baltinius;

13.8.7.4. atlikti paciento higieninę priežiūrą;

13.8.7.5. maitinti ir girdyti pacientą;

13.8.8. keisti sauskelnes ar įklotus;

13.8.9. padėti naudotis pakišamaisiais indais (basonu, šlapinimosi indu vyrams „antele“);

13.8.10. saugiai transportuoti pacientą;

13.8.11. atlikti paciento galvos plaukų higieninę priežiūrą, šukuoti, pinti, rišti, segti plaukus;

13.8.12. daryti valomąsias klizmas;

13.8.13. asistuoti slaugytojui arba akušeriui įkišant šlapimo takų kateterį, prižiūrėti jį;

13.8.14. stebėti diurezę;

13.8.15. stebėti paciento tuštinimąsi ir šlapinimąsi;

13.8.16. padėti pacientui naudotis įvairiais protezais;

13.8.17. padėti tvarstyti;

13.8.18. skatinti ir padrausinti pacientą judėti;

13.8.19. ruošti, pakuoti medicinos priemones (prietaisus) sterilizavimui, jas sandėliuoti;

13.8.20. asistuoti slaugytojui arba akušeriui atliekant funkcinis, instrumentinius ar intervencinius tyrimus;

13.8.21. gebėti dirbti sterilioje aplinkoje;

13.8.22. rūpintis mirstančiu ar mirusiu pacientu bei jo artimaisiais;

13.8.23. padėti tvarkyti mirusiojo kūną.
